

การสร้างคำที่มีความหมายเชิงบุคคลในภาษาเวียดนาม*

Received: 24 February 2026

Revised: 22 March 2026

Accepted: 27 May 2026

รุจิวรรณ เหล่าไพโรจน์**

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสร้างคำและรูปแบบการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนาม ข้อมูลในการวิจัยรวบรวมจากคลังข้อมูลภาษาเวียดนามออนไลน์ พจนานุกรมออนไลน์และพจนานุกรม รวมถึงสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญชาวเวียดนามและผู้เชี่ยวชาญภาษาจีน ผลการศึกษาพบว่าคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามมีวิธีการสร้างคำ 2 วิธี คือ 1) การยืมคำจากภาษาจีน มีทั้งการยืมรูปคำ การยืมหน่วยคำและแบบแผนการสร้างคำโดยที่นำมาปรับใช้ในแบบของเวียดนาม 2) การประสมคำ ซึ่งมีรูปแบบการประสมกันระหว่างหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำอิสระ หน่วยคำอิสระกับหน่วยคำกึ่งอิสระและหน่วยคำกึ่งอิสระกับหน่วยคำกึ่งอิสระ โดยส่วนใหญ่หน่วยคำอิสระจะเป็นหน่วยคำเวียดนามแท้ แต่ก็มีหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำเวียดนามที่เป็นหน่วยคำอิสระด้วย ส่วนหน่วยคำกึ่งอิสระเป็นหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน การสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามรับมาทั้งหน่วยคำและระบบการสร้างคำ โดยนำมาปรับใช้ในรูปแบบของภาษาเวียดนามซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงคำนามบุคคล แต่มีการสร้างคำแบบขยายจนเป็นวลีหรือกลุ่มคำที่แสดงความหมายถึงบุคคล

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

การสร้างคำ;
คำนามบุคคล;
ภาษาเวียดนาม

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่องการสร้างคำที่มีความหมาย “บุคคล” ในภาษาเวียดนาม ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2569

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ติดต่อได้ที่: rujiwan.la@cmu.ac.th

Word Formation of Personal Meaning in Vietnamese^{*}

Received: 24 February 2026

Revised: 22 March 2026

Accepted: 27 May 2026

Rujiwan Laophairoj^{**}

This research article aims to investigate the word-formation processes and structural patterns involved in the creation of lexical items denoting human referents in Vietnamese. The data were collected from online Vietnamese language corpora, online dictionaries, and printed dictionaries, as well as through consultations with Vietnamese linguists and specialists in Chinese linguistics. The results of the study indicate that lexical items referring to persons in Vietnamese are formed through two primary word-formation processes: (1) Borrowing from Chinese, which includes the borrowing of lexical forms, morphemes, and word-formation patterns that are subsequently adapted to the Vietnamese linguistic system; and (2) Compounding, which encompasses structural combinations of free morphemes with free morphemes, free morphemes with semi-free morphemes, and semi-free morphemes with semi-free morphemes. In most cases, free morphemes are native Vietnamese morphemes; however, some free morphemes originated from Chinese roots that have undergone a process of vietnamization and now function as independent morphemes in Vietnamese. Semi-free morphemes, by contrast, are derived from Chinese-origin morphemes. The formation of person-denoting expressions in Vietnamese thus involves the incorporation of both morphemic elements and word-formation mechanisms of Chinese origin, which are adapted to conform to Vietnamese morphological and structural conventions. This process is not restricted to personal nouns but extends to expanded constructions, resulting in phrases or lexical groupings that encode reference to human entities.

Research Article

Abstract

Keywords

word formation;
personal nouns;
Vietnamese

^{*} This article is part of the research entitled *A Study of Words Meaning "Person" in Vietnamese*. This research was supported by a research grant from the Faculty of Humanities, Chiang Mai University for the Fiscal Year 2026.

^{**} Assistant Professor, Department of Oriental Languages, Faculty of Humanities, Chiang Mai University, e-mail: rujiwan.la@cmu.ac.th

1. บทนำ

ภาษาเวียดนามจัดเป็นภาษาคำโดด (Isolated language) กล่าวคือคำพื้นฐานในภาษาส่วนใหญ่เป็นคำโดดหรือคำพยางค์เดียว เช่น *bố* “พ่อ”, *mẹ* “แม่”, *ăn* “กิน”, *ngủ* “หลับ” แต่อย่างไรก็ตามภาษาเวียดนามก็มีคำสองพยางค์ (Disyllabic words) และคำหลายพยางค์ (Polysyllabic words) ด้วยเช่นกัน เช่น *bạn bè* “เพื่อน”, *thông minh* “ฉลาด”, *trường Đại học* “มหาวิทยาลัย”, *viện nghiên cứu* “สถาบันวิจัย” ซึ่งคำสองพยางค์และคำหลายพยางค์ที่ปรากฏในภาษาเวียดนามส่วนใหญ่จะเป็นคำที่เกิดจากการประกอบสร้างคำใหม่จากวิธีการประสมคำหรือการซ้ำคำ

คำว่า “คน” ในภาษาเวียดนาม คือคำว่า *người* ซึ่งเมื่อประสมร่วมกับคำอื่นๆ จะมีความหมายถึงบุคคลในอาชีพหรือสถานภาพต่างๆ ที่แตกต่างกัน เช่น

(1) <i>Người Việt Nam</i> คือการประสมคำว่า <i>người</i> + <i>Việt Nam</i> (เวียดนาม)	=> “คนเวียดนาม, ชาวเวียดนาม”
(2) <i>Người làng</i> คือการประสมคำว่า <i>người</i> + <i>làng</i> (หมู่บ้าน)	=> “ชาวบ้าน”
(3) <i>Người ăn mày</i> คือการประสมคำว่า <i>người</i> + <i>ăn mày</i> (ขอทาน, ยาจก)	=> “ขอทาน”
(4) <i>Người lao động</i> คือการประสมคำว่า <i>người</i> + <i>lao động</i> (แรงงาน)	=> “ผู้ใช้แรงงาน, กรรมกร”

ตัวอย่าง (1) - (4) ข้างต้นเป็นการประสมคำระหว่างคำว่า *người* กับคำอื่นๆ จะเห็นได้ว่าคำหลักคือ *người* “คน” ปรากฏในตำแหน่งต้นคำและตามด้วยคำขยายในตำแหน่งท้ายซึ่งเป็นไปตามหลักการวางคำขยายในภาษาเวียดนามและภาษาอื่นๆ ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Enfield, 2005; Dryer, 2013)

นอกเหนือจากตัวอย่างข้างต้นยังพบว่าในภาษาเวียดนามมีการใช้คำอื่นที่ไม่ใช่คำว่า *người* นำมาประกอบร่วมกับคำหรือหน่วยคำอื่นแล้วมีความหมายถึงบุคคลด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น

(5) <i>Nhà chính trị</i> คือการประสมคำว่า <i>nhà</i> (ผู้รู้) + <i>chính trị</i> (การเมือง)	=> “นักการเมือง”
(6) <i>Chính trị gia</i> คือการประสมคำว่า <i>chính trị</i> (การเมือง) + <i>gia</i> (ผู้เชี่ยวชาญ, นัก)	=> “นักการเมือง”
(7) <i>Chính khách</i> คือการประสมคำว่า <i>chính</i> (การเมือง) + <i>khách</i> (แขก)	=> “นักการเมือง”
(8) <i>Nhà báo</i> คือการประสมคำว่า <i>nhà</i> (ผู้รู้) + <i>báo</i> (ข่าว)	=> “นักข่าว, นักหนังสือพิมพ์”
(9) <i>Ký giả</i> คือการประสมคำว่า <i>ký</i> (บันทึก, เขียน) + <i>giả</i> (ผู้กระทำ)	=> “นักข่าว”
(10) <i>Phóng viên</i> คือการประสมคำว่า <i>phóng</i> (เคลื่อนไหว) + <i>viên</i> (ผู้ปฏิบัติหน้าที่)	=> “ผู้สื่อข่าว, นักข่าว”

ตัวอย่าง (5)-(10) ข้างต้นเห็นได้ชัดว่ามีการสร้างคำจากหน่วยคำที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำว่า *nhà*, *gia*, *khách*, *giả* และ *viên* มาประกอบสร้างคำใหม่เป็นคำที่มีความหมายถึงบุคคล ส่วนรูปแบบการสร้างคำมีทั้งรูปแบบที่ปรากฏในตำแหน่งต้นคำหรือรูปแบบที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายคำ นอกเหนือจากการสร้างคำในรูปแบบที่แตกต่างกันแล้วนั้นจะเห็นว่ามียุคกลุ่มคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันหรือเหมือนกันอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลและรูปแบบของคำที่ปรากฏในภาษาเวียดนาม การศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาเวียดนามในฐานะภาษาต่างประเทศและผู้สนใจภาษาเวียดนามเข้าใจรูปแบบของคำ วิธีการ

สร้างคำ รวมถึงความหมายและการใช้คำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อแวดวงการศึกษามานุษยวิทยาในประเทศไทย

งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างคำในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาได้มีการศึกษาอยู่จำนวนหนึ่งไม่ว่าจะเป็นงานของ พินรัตน์ อัครวัฒนากุล (2560) ศึกษาการสร้างคำในภาษาไทยถิ่นในสถานการณ์ที่มีการสัมผัสภาษา อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา (2561) ศึกษาการประสมสร้างคำในภาษาไทยใหญ่ ทั้งในด้านไวยากรณ์ การสื่อสารและการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาเวียดนามนั้นมีงานของเหงียน ถิ กิม เจา (2546) ซึ่งได้ศึกษาการวิเคราะห์เปรียบเทียบการสร้างคำในภาษาเวียดนามและภาษาไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบการสร้างคำประสมคำซ้อนและ คำซ้ำของภาษาเวียดนามกับภาษาไทยโดยพิจารณาในส่วนของโครงสร้าง หน้าที่และความหมายของคำ และงานของลี (Lee, 2021) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสร้างคำนามบุคคลที่เป็นคำยืมจีนโบราณ (Sino-xenic) ในภาษาเกาหลี จีน ญี่ปุ่นและเวียดนาม ซึ่งในภาษาเวียดนามมีการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลนอกเหนือจากคำยืมจีนโบราณ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลเพื่อให้เห็นถึงภาพรวมและเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามให้สมบูรณ์มากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

ศึกษาวิธีการสร้างคำและรูปแบบคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนาม

3. ทบทวนวรรณกรรม

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างคำเรียกบุคคลในภาษาเวียดนาม

นักวิชาการมีความเห็นแตกต่างกันในการวิเคราะห์การสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน เช่น -gia, -giã, -sĩ, -sur และ -viên โดยเหงียน (Nguyễn, 1997) วิเคราะห์หน่วยคำเหล่านี้ว่าเป็นปัจจัย (suffixes) และกล่าวว่าภาษาเวียดนามมีการใช้ทั้งการประสมคำ (compounding) และการเติมหน่วยคำ (affixation) ในการสร้างคำนามบุคคล แม้ภาษาเวียดนามจะเป็นภาษาคำโดดไม่ได้มีการผันรูปคำก็ตาม แต่หน่วยคำเหล่านี้มีลักษณะสำคัญ คือ มีการปรากฏในตำแหน่งท้ายคำอย่างคงที่ หน่วยคำเหล่านี้ไม่สามารถปรากฏได้อย่างอิสระ กล่าวคือเป็นหน่วยคำไม่อิสระและมีหน้าที่ทางความหมายในการสร้างคำนามที่ใช้เรียกบุคคลโดยตรง เช่น *chuyên gia* “ผู้เชี่ยวชาญ”, *dịch giả* “นักแปล” และ *luật sư* “ทนายความ”

ในทางกลับกันมีนักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ ลอเรนซ์ (Laurence, 1985) โต๊ะ (Đỗ, 1999) และเหงียน (Nguyễn, 2009) วิเคราะห์การสร้างคำและเห็นว่าหน่วยคำดังกล่าวยังคงมีความหมายตามรากคำเดิมอยู่ จึงควรพิจารณาว่าเป็นหน่วยคำไม่อิสระ (bound lexical morphemes) หน่วยคำประสม (combining forms) หรือหน่วยคำกึ่งเติม (semi-affixes) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการประสมคำมากกว่าจะเป็นการเติมหน่วยคำ เมื่อพิจารณาในบริบทเชิงภาษาศาสตร์เปรียบเทียบหน่วยคำเหล่านี้สามารถอธิบายได้ว่าอยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางของลำดับชั้น

การกลายเป็นไวยากรณ์ (grammaticalization cline) โดยแสดงคุณลักษณะบางประการของหน่วยคำเติม ขณะเดียวกันก็ยังคงสถานะเดิมไว้ด้วย

3.2 การศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานของนักวิชาการชาวไทย เช่น โสภนา ศรีจำปา (2561) และนักวิชาการชาวเวียดนามที่มีชื่อเสียงหลายคน เช่น บุย (Bùi, 2005) โฮ (Hò, 1976) ฮวาง (Hoàng, 2002) เหงวียน (Nguyễn, 2001) เป็นการนำเสนอความรู้ในภาพรวมของภาษาเวียดนามว่ามีการสร้างคำแบบใดบ้างและอธิบายรายละเอียดของรูปแบบการสร้างคำในรูปแบบต่างๆ โดยไม่ได้เจาะจงที่กลุ่มคำใดคำหนึ่งโดยเฉพาะ

การศึกษาเปรียบเทียบการสร้างคำจะมีงานของเหงียน ถิ กิม เจา (2546) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบการสร้างคำในภาษาเวียดนามและภาษาไทยซึ่งเปรียบเทียบในส่วนของโครงสร้าง หน้าที่และความหมายของคำประสมและคำซ้ำซึ่งงานชิ้นนี้ได้ศึกษาไว้นานแล้ว แต่มีงานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบและเพ่งศึกษาในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาคืองานวิจัยของลี (Lee, 2021) ศึกษาเรื่อง *"A comparative study on the formation of Sinoxenic personal nouns in Korean, Chinese, Japanese, and Vietnamese"* ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสร้างคำนามบุคคลที่สร้างจากคำยืมจีนโบราณ (Sino-xenic) ที่ปรากฏอยู่ในภาษาเกาหลี จีน ญี่ปุ่นและเวียดนาม ซึ่งจะเห็นได้ว่างานวิจัยของลี (Lee, 2021) มีความใกล้เคียงกับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกนำเสนอรายละเอียดของงานชิ้นนี้

งานวิจัยของลี (Lee, 2021) ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสร้างคำนามบุคคลที่สร้างจากคำยืมจีนโบราณ (Sino-xenic) และปรากฏอยู่ในภาษาเกาหลี จีน ญี่ปุ่นและเวียดนามว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ผลการศึกษาสามารถสรุปได้เป็นประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานของคำนามบุคคลจากคำยืมจีนโบราณมีลักษณะร่วมกันในทั้ง 4 ภาษา กล่าวคือ คำนามที่แสดงถึงบุคคลของ 4 ภาษานั้นมีโครงสร้างพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน โดยมักประกอบด้วย [หน่วยคำแสดงบทบาทหน้าที่หรือคุณลักษณะ] + [หน่วยคำแสดงบุคคล] โดยหน่วยคำที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยคำชี้เฉพาะบุคคล (personal marker) มักมีรากศัพท์มาจากภาษาจีนโบราณและปรากฏซ้ำในหลายภาษา แม้จะมีการออกเสียงและวิธีการผลิตคำแตกต่างกันออกไป ตัวอย่าง ภาษาจีน (jiàoshì) “ครู”, ภาษาญี่ปุ่น (kyōshi) “ครู”, ภาษาเกาหลี (gyosa) “ครู” และ ภาษาเวียดนาม giáo sư “ศาสตราจารย์”, giáo viên “ครู” จากตัวอย่างชี้ให้เห็นว่าระบบคำจีนโบราณเป็นแหล่งกำเนิดร่วม (shared lexical source) ของการสร้างคำนามบุคคลใน 4 ภาษา

2. ระดับความเป็นหน่วยคำเติม (affix-like) หน่วยคำเติมของคำนามบุคคลในแต่ละภาษาแตกต่างกันจากการศึกษาพบว่าแม้หน่วยคำแสดงบุคคลมีที่มาจากคำเดียวกันแต่ระดับการพัฒนาเชิงไวยากรณ์ (grammaticalization) นั้นแตกต่างกัน โดยภาษาจีนและญี่ปุ่น เช่น หน่วยคำ 者, 員 และ 師 มีแนวโน้มทำหน้าที่ใกล้เคียงเป็นหน่วยคำเติมท้าย (suffix-like morphemes) และมีการผลิตหรือการสร้างคำใหม่สูง ในขณะที่ภาษาเกาหลีและภาษาเวียดนาม หน่วยคำยืมจีนโบราณยังคงสถานะเป็นหน่วยคำกึ่งอิสระ (semi-bound morphemes) และมักต้องปรากฏในโครงสร้างคำประสมที่ยังคงรูปแบบดั้งเดิม ตัวอย่างภาษาเวียดนาม công nhân “กรรมกร”, giáo viên “ครู”, nhân viên “พนักงาน” หน่วยคำ nhân และ viên ไม่สามารถใช้เดี่ยวๆ เพื่อหมายถึงบุคคลได้ แต่มีบทบาทเฉพาะในการสร้างคำนามบุคคล

3. ภาษาเวียดนามมีการผสมผสานระหว่างคำยืมจีนโบราณกับคำเวียดนามแท้ ผลการศึกษาพบว่าภาษาเวียดนามมีลักษณะโดดเด่นคือการนำหน่วยคำที่มีรากคำจากภาษาจีนมาผสมกับหน่วยคำเวียดนามแท้ ซึ่งแตกต่างจากภาษาจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีที่มักคงโครงสร้างจีนทิ้งชุด ตัวอย่าง คำว่า dân cày “ชาวนา” dân มีรากศัพท์จากภาษาจีน ส่วนคำว่า cày “ไถ” เป็นคำเวียดนามแท้

4. คำนามบุคคลที่มาจากคำยืมจีนโบราณสัมพันธ์กับระดับภาษาและบริบทการใช้ กล่าวคือคำนามบุคคลที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนมักใช้ในภาษาทางการ ภาษาราชการ ภาษาเขียนเชิงวิชาการหรือสื่อมวลชน ขณะที่คำนามบุคคลที่เป็นคำเวียดนามแท้หรือคำพื้นเมืองมักใช้ในภาษาพูดหรือบริบทไม่เป็นทางการ ตัวอย่าง คำว่า bác sĩ “แพทย์” (ทางการ) กับคำว่า thầy thuốc “หมอ”(ทั่วไป) และคำว่า công nhân “กรรมกร” (ทางการ) กับคำว่า người làm công “คนใช้แรงงาน” (ภาษาพูด) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าระบบคำนามบุคคลในภาษาเวียดนามมีความยืดหยุ่นสูงและเชื่อมโยงกับการเลือกใช้คำตามระดับภาษา (register)

5. การกระจายของคำนามบุคคลสะท้อนพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ภาษา ลี (Lee, 2021) เสนอว่าความแตกต่างของรูปแบบการสร้างคำในแต่ละภาษาสะท้อนให้เห็นถึงระดับอิทธิพลของอักษรจีน ระบบการศึกษาแบบขงจื้อและการปฏิรูปภาษาในยุคสมัยใหม่ โดยภาษาเวียดนามแสดงแนวโน้มการลดบทบาทของคำจีนบางส่วนแต่ยังคงโครงสร้างหลักไว้ในระบบคำนามบุคคล

กล่าวโดยสรุป ลี (Lee, 2021) แสดงให้เห็นว่าคำนามแสดงบุคคลที่ยืมคำจีนโบราณในภาษาเกาหลี จีน ญี่ปุ่นและเวียดนาม โครงสร้างมีรากร่วมกัน แต่พัฒนาไปในทิศทางที่แตกต่างกันตามระบบภาษาและบริบททางสังคมวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะภาษาเวียดนามซึ่งแสดงลักษณะการผสมผสานและการเลือกใช้คำตามระดับภาษาอย่างชัดเจน

4. วิธีวิจัย

1. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมคำศัพท์ที่มีความหมายถึงบุคคลจากคลังข้อมูลภาษาเวียดนามออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ <http://sealang.net/vietnamese/dictionary.htm> (SEALang, n.d.) และพจนานุกรมออนไลน์ จำนวน 2 เว็บไซต์ คือ <https://th.glosbe.com/vi/th> (Glosbe, n.d.) และ <https://vdict.com> (Vdict, n.d.) ระหว่างเดือนมิถุนายน-ธันวาคม 2568

นอกเหนือจากนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมคำศัพท์จากพจนานุกรมแบบเล่มอีก 2 เล่ม คือ *Từ điển Việt-Thái* (Phạm, 2013) และ *Từ điển Thái-Việt* (Nguyễn, 2001)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาคัดเลือกโดยจัดเรียงตามลำดับตัวอักษรและแปลความหมายของคำแล้วตรวจสอบคำเหล่านั้นว่าเป็นคำที่มีความหมายถึงบุคคลหรือไม่ โดยมีข้อกำหนดดังนี้

2.1) ตรวจสอบคำ หากมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) เช่น คำว่า Tác tử “ตัวแทน, เอเจนต์” ผู้วิจัยจะคัดออก

2.2) ตรวจสอบประเภทของคำ หากเป็นคำเรียกญาติที่ใช้เป็นคำเรียกขานและมีความหมายสื่อถึงคน เช่น chúng em “พวกหนู”, anh ấy “พี่ผู้ชายคนนั้น” หรือ gã “ไอ้หนุ่ม” จะไม่นำมาวิเคราะห์เช่นกัน เนื่องจากเป็นคำที่นำมาใช้เป็นคำสรรพนามเพื่อเรียกขานบุคคล

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและคัดเลือกแล้วมาจัดเรียงตามลำดับตัวอักษรอีกครั้ง และวิเคราะห์หน่วยคำของแต่ละคำว่าเป็นหน่วยคำอิสระหรือหน่วยคำไม่อิสระ พร้อมตรวจสอบว่าหน่วยคำนั้นเป็นหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนหรือไม่จากพจนานุกรมออนไลน์ *Từ điển Hán-Việt* (พจนานุกรมคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน-เวียดนาม) จำนวน 2 เว็บไซต์ คือ <https://hanviet.congdongviet.net> (Congdongviet, n.d.) และ <http://hvdic.thivien.net> (Viện Ngôn ngữ học Việt Nam, n.d.) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์วิธีการสร้างคำว่าใช้วิธีสร้างคำอย่างไร รวมถึงวิเคราะห์รูปแบบการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลว่ามีรูปแบบ

3. ขอบเขตของการศึกษา การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลคำที่มีความหมายสื่อถึงบุคคลหรือคำนามบุคคล ทั้งคำเวียดนามแท้และคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน โดยไม่รวมคำทางด้านไวยากรณ์เพราะคำทางด้านไวยากรณ์ไม่ได้หมายถึงมนุษย์หรือบุคคลที่มีชีวิตและไม่รวมคำที่มีความกำกวมว่าเป็นประโยค เพราะการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์การสร้างคำจึงไม่นำคำที่กำกวมวิเคราะห์ซึ่งอาจส่งผลให้ผลการศึกษาลดเคลื่อน อีกทั้งไม่รวมถึงคำเรียกญาติที่ใช้เป็นคำสรรพนามเรียกขานบุคคลและสำนวนที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

4. คำนิยามในการศึกษาวิจัย

หน่วยคำอิสระ (free morphemes) หมายถึง หน่วยคำที่สามารถปรากฏได้โดยลำพัง เป็นคำที่มีความหมายในตัวเอง สามารถนำไปประกอบสร้างคำใหม่ได้ เช่น คำว่า *người* “คน”

หน่วยคำกึ่งอิสระ (semi-morphemes) หมายถึง หน่วยคำที่มีความหมายของตัวเอง แต่ไม่สามารถปรากฏโดยลำพัง ต้องประกอบกับหน่วยคำอื่นในการเป็นคำที่มีความหมาย เช่น *-gia* “ผู้เชี่ยวชาญ, นัก”

คำประสม หมายถึง คำที่ประกอบขึ้นจากหน่วยคำที่มีความหมายของตนเอง 2 หน่วยคำขึ้นไปและเมื่อนำมาประสมกันแล้วมีความหมายใหม่ เช่น คำว่า *nhà văn* “นักเขียน”, *nhà khoa học* “นักวิทยาศาสตร์”

คำเวียดนามแท้ หมายถึง คำที่มีรากมาจากภาษาพื้นเมืองของคนเวียดนามเอง ในภาษาเวียดนามเรียกคำประเภทนี้ว่า *Từ Thuần Việt* เช่น คำว่า *kẻ* “คน” (มักแฝงแง่ลบ)

คำภาษาเวียดนามที่มีรากศัพท์ภาษาจีน (Sino Vietnamese word) หมายถึง คำภาษาเวียดนามที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาจีน มีรากศัพท์ภาษาจีน แต่การออกเสียงและใช้ตามระบบของภาษาเวียดนาม หรือที่เรียกกันว่าคำที่มีรากศัพท์ภาษาจีน *Từ Hán-Việt* เช่น คำว่า *dân* “ประชาชน”

กระบวนการทำให้เป็นภาษาเวียดนาม (Vietnamization) หมายถึง กระบวนการที่องค์ประกอบทางภาษาที่ได้ยืมมาจากภาษาจีนถูกปรับให้เข้ากับระบบของภาษาเวียดนามทั้งในด้าน เสียง ความหมาย การสร้างคำ และการใช้ในไวยากรณ์เวียดนามจนผู้ใช้ภาษาหรือเจ้าของภาษารับรู้ว่าเป็นคำที่ใช้ในภาษาเวียดนาม กระบวนการนี้ไม่ใช่การยืมคำตรงๆ เท่านั้น แต่เป็นการยืมรูปคำ (form) หน่วยคำ (morpheme) รวมถึงแนวคิดการสร้างคำ (conceptual borrowing) ด้วย

คำยืมจีนโบราณ (Sino-xenic) หมายถึง คำยืมภาษาจีนที่มีการออกเสียงหรือการอ่านตามแบบของภาษาตนเอง (ภาษาของผู้ที่ยืมภาษาจีน) โดยพบในภาษาเกาหลี ญี่ปุ่นและเวียดนาม ซึ่งทั้งสามภาษานี้ใช้ระบบการเขียนแบบจีนเป็นฐานมาก่อน โดยคำว่า Sino- “มาจากจีน” และ Xenic “ปรับตามภาษาของตนเอง” (foreign adaptation)

การกลายเป็นคำศัพท์ (Lexicalization) หมายถึง กระบวนการที่ทำให้หน่วยภาษา (รูปคำ โครงสร้าง หรือวลี) กลายเป็น “คำศัพท์หนึ่งคำ” ในคลังคำของภาษา โดยผู้ใช้ภาษาจดจำและใช้ในฐานะหน่วยเดียวมากกว่าการพิจารณาจากโครงสร้างของคำ เช่น คำว่า *người làm thuê* “ลูกจ้าง”

5. ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามได้ทั้งหมดจำนวน 564 คำ และผู้วิจัยนำคำเหล่านั้นมาคัดเลือกพร้อมวิเคราะห์วิธีการสร้างคำ โดยพบว่าคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามมีวิธีการสร้างคำ 2 วิธีด้วยกัน คือ การยืมคำและการประสมคำ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การยืมคำ

ภาษาเวียดนามได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนและได้ยืมหน่วยคำหรือคำแล้วนำมาใช้ในภาษาเวียดนาม โดยปรับการออกเสียงเป็นแบบภาษาเวียดนามซึ่งคำเหล่านั้นเรียกว่าคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน การสร้างคำนามบุคคลในภาษาเวียดนามก็ยืมมาจากภาษาจีนอย่างเป็นระบบ คือ การยืมคำศัพท์ทั้งคำและการยืมหน่วยคำและรูปแบบการประสมคำของภาษาจีนมาสร้างคำในภาษาเวียดนาม ซึ่งทำให้เกิดหน่วยคำที่มีบทบาทในการสร้างคำนามบุคคลอย่างหลากหลาย โดยมีวิธีสร้างการคำดังนี้

5.1.1 การยืมคำศัพท์ทั้งคำ (lexical borrowing whole-word borrowing)

จากการศึกษาพบว่าคำนามบุคคลในภาษาเวียดนามมีการยืมคำแบบทั้งคำมาจากภาษาจีน โดยเป็นคำสมัยเก่าที่เกี่ยวข้องกับระบอบกษัตริย์และประชาชน แต่คำนามบุคคลที่เป็นการยืมแบบทั้งคำพบเพียงไม่กี่คำในภาษาเวียดนาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) คำว่า cán bộ “เจ้าหน้าที่, ข้าราชการ”	ยืมมาจากคำว่า 幹部 (gàn bù)
(2) คำว่า công chúa “เจ้าหญิง”	ยืมมาจากคำว่า 公主 (gōngzhǔ)
(3) คำว่า đồng chí “สหาย”	ยืมมาจากคำว่า 同志 (tóngzhì)
(4) คำว่า hoàng đế “จักรพรรดิ”	ยืมมาจากคำว่า 皇帝 (huángdì)
(5) คำว่า lãnh đạo “ผู้นำ”	ยืมมาจากคำว่า 領導 (lǐngdǎo)
(6) คำว่า nhân dân “ประชาชน”	ยืมมาจากคำว่า 人民 (rénmín)

5.1.2 การยืมแบบระบบ (systematic borrowing/ morphological borrowing)

คือ การยืมหน่วยคำ (morphemes) และแบบแผนการสร้างคำ (word-formation patterns) ซึ่งหน่วยคำที่ยืมมาสามารถนำไปประสมกับหน่วยคำอื่นซ้ำได้อย่างเป็นระบบ จากการศึกษพบว่าหน่วยคำที่ยืมมาเป็นทั้งหน่วยคำอิสระและหน่วยคำกึ่งอิสระ ซึ่งนำมาประกอบกันเป็นคำนามบุคคลอย่างหลากหลายในภาษาเวียดนาม โดยส่วนใหญ่จะเป็นการประสมคำ ดังตัวอย่างในหัวข้อที่ 5.2 การประสมคำ

5.2 การประสมคำ

ภาษาเวียดนามมีการประสมคำที่มีความหมายถึงบุคคล โดยมีรูปแบบการประสมคำอยู่ 3 รูปแบบด้วยกัน คือ การประสมของหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำอิสระ การประสมของหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำกึ่งอิสระและการประสมระหว่างหน่วยคำกึ่งอิสระ

5.2.1 การประสมของหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำอิสระ

จากข้อมูลพบว่าหน่วยคำเหล่านี้มีทั้งคำเวียดนามแท้และคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาจีนที่ประสมกับหน่วยคำหรือคำอื่นแล้วจะมีความหมายถึงบุคคล ซึ่งมักจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นคำและประกอบกับหน่วยคำเวียดนามที่เป็นส่วนขยายอยู่ทางด้านหลัง รูปแบบโครงสร้างคำจะเป็นรูปแบบดังนี้

[หน่วยคำหลัก] + [หน่วยคำขยาย] => คำนามบุคคล

คำเหล่านี้จะแสดงความหมายที่เกี่ยวกับบุคคลในด้านบทบาท คุณสมบัติหรือกิจกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

5.2.1.1) คำเวียดนามแท้ + คำเวียดนามแท้

Kẻ “คน” (มักแฝงแง่ลบ)

(7) kẻ + trộm (ขโมย) (กริยา) => kẻ trộm “ขโมย” (บุคคล)

(8) kẻ + bày trò (ก่อเรื่อง, วางอุบาย) => kẻ bày trò “คนก่อเรื่อง, คนตั่นคิด”

คำว่า kẻ เป็นคำพื้นเมืองโบราณหรือคำเวียดนามแท้มีความหมายว่าคน เมื่อประสมกับคำกริยาหรือคำคุณศัพท์จะหมายถึงบุคคลที่มีพฤติกรรมหรือคุณลักษณะแบบนั้น มักมีนัยความหมายเชิงลบหรือดูหมิ่น อาจกล่าวได้ว่าคำว่า kẻ เป็นหน่วยคำที่สำคัญในการสร้างคำเรียกบุคคลเชิงประเมินค่า (evaluative personal nouns) ในภาษาเวียดนาม

Người “คน”

(9) người + làng (หมู่บ้าน) => người làng “ชาวบ้าน”

(10) người + mẫu (แบบ) => người mẫu “นางแบบ, นายแบบ”

คำว่า người มีความหมายว่าคน แต่เมื่อประกอบกับคำอื่น ถึงแม้จะมีความหมายถึงบุคคลแต่พบว่ามีรายละเอียดที่ต้องพิจารณาว่าเป็นคำหรือไม่ เช่น người nghèo “คนจน” แม้จะเป็นคำสองคำมาประกอบกันแต่เป็นนามวลี เพราะคำว่า nghèo “จน” เป็นคำคุณศัพท์ที่มาขยายคำว่า người และคำว่า người lái xe “คนขับรถ” เป็นการประกอบของคำว่า người กับกริยาลี lái xe “ขับรถ” หากเติมคำขยายกริยา เช่น đang “กำลัง” เป็น người đang lái xe “คนกำลังขับรถ” ถือว่าเป็นประโยค แต่ก็พบว่ามีคำที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น người làm thuê “ลูกจ้าง” เป็นการประกอบของคำว่า người กับ làm “ทำ” และคำว่า thuê “เช่า” ซึ่งคำนี้ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำศัพท์ (lexicalization) แล้วและได้รับการยอมรับว่าเป็นคำนามบุคคลที่มีความหมายคงตัวและใช้แทนคำนามคำเดียวได้

Nhà “ผู้รู้”

(11) nhà + văn (เขียน) => nhà văn “นักเขียน”

(12) nhà + nghiên cứu (วิจัย) => nhà nghiên cứu “นักวิจัย”

Tay “คนที่ทำ”

(13) tay + to (ใหญ่) => tay to “ผู้มีอำนาจ”

(14) tay + súng (ปืน) => tay súng “มือปืน”

Tên “คน” (เชิงดูหมิ่น, ชี้เฉพาะ)

(15) tên + cướp (ปล้น) => tên cướp “โจร”

(16) tên + gây rối (วุ่นวาย) => tên gây rối “ผู้ก่อวุ่น”

คำว่า *nhà*, *tay* และ *tên* เป็นหน่วยคำอิสระที่มีความหมายว่าบ้าน มือและชื่อตามลำดับ คำเหล่านี้มีการขยายความหมาย โดยคำว่า *nhà* ขยายเป็นผู้รู้ ส่วน *tay* ที่แปลว่ามือ ขยายความหมายเป็นบุคคลหรือผู้กระทำ และ คำว่า *tên* ก็เช่นกันมีการขยายความหมายจากชื่อเป็นคน ซึ่งมักจะใช้ในลักษณะชี้เฉพาะและเชิงลบ

คำว่า *tên* “ชื่อ” เป็นคำเวียดนามที่มีรูปแบบการสร้างคำนามบุคคลคล้ายกับภาษาจีน คือใช้คำว่าชื่อ และตามด้วยคำนาม ซึ่งคำนี้ใช้เป็นตัวชี้เฉพาะเชิงดูหมิ่น แต่ไม่ใช่คำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาจีน

Thầy “ครู”

(17) *thầy* + *thuốc* (ยา) => *thầy thuốc* “หมอ”

(18) *thầy* + *bói* (เสี่ยงทาย) => *thầy bói* “หมอดู”

Thợ “ช่าง”

(19) *thợ* + *may* (ตัดเย็บ) => *thợ may* “ช่างเย็บผ้า”

(20) *thợ* + *xây* (สร้าง) => *thợ xây* “ช่างก่อสร้าง”

หน่วยคำภาษาเวียดนามแท้ *kẻ*, *người*, *nhà*, *tay*, *tên*, *thầy* และ *thợ* ที่ปรากฏในตำแหน่งต้นคำทำหน้าที่เป็นตัวชี้เฉพาะคำนามบุคคล (lexical personal markers) ในการสร้างคำนามบุคคลของภาษาเวียดนาม แม้หน่วยคำเหล่านี้จะเกิดในตำแหน่งต้นคำอย่างสม่ำเสมอและมีความหมายแสดงถึงบุคคลแต่ไม่ได้จัดเป็นหน่วยคำเต็มหน้าเพราะเป็นหน่วยคำอิสระที่มีความหมายของตนเองและประกอบกับหน่วยคำอื่นด้วยการประสมคำแบบหน่วยคำหลักกับหน่วยคำขยาย

5.2.1.2) คำเวียดนามแท้ + คำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน

Kẻ “คน” (มักแฝงแง่ลบ)

(21) *kẻ* + *thù* (ศัตรู, ปฏิปักษ์) => *kẻ thù* “ศัตรู”

(22) *kẻ* + *vô ơn* (อกตัญญู) => *kẻ vô ơn* “คนเนรคุณ”

ตัวอย่าง คำว่า *kẻ* นอกเหนือจากการประสมกับหน่วยคำอิสระที่เป็นคำเวียดนามแท้ดังที่ได้แสดงในตัวอย่าง 1) แล้ว คำว่า *kẻ* ยังมีการประสมกับคำที่มีรากศัพท์ภาษาจีนด้วย *kẻ* + *thù* (仇) “ศัตรู” หรือประกอบกับคำประสมแบบลูกผสม (hybrid compound) คือ *vô ơn* “เนรคุณ” ซึ่งเกิดจากการประสม *vô* “ไม่” + *ơn* “บุญคุณ” หน่วยคำ *vô* เป็นคำที่มีรากศัพท์ภาษาจีน ส่วน *ơn* เป็นคำเวียดนามแท้ประสมกันเป็นคำ คำว่า *vô ơn* จึงถือว่าเป็นคำประสมแบบลูกผสมและยังมีการประสมคำในรูปแบบนี้อีกหลายคำ เช่น *kẻ vô đạo* “คนไร้ศีลธรรม”

Người “คน”

(23) *người* + *hiếu học* (ใฝ่การเรียนรู้) => *người hiếu học* “คนใฝ่เรียน”

(24) *người* + *vô tội* (ไร้ความผิด) => *người vô tội* “ผู้บริสุทธิ์, คนไม่มีความผิด”

คำว่า *người* ประสมกับคำที่มีรากศัพท์ภาษาจีน ความหมายของคำจะเป็นเชิงบวกมากกว่า คำว่า *kẻ* และคำที่ประกอบกับ *người* ส่วนใหญ่จะเป็นคำประสมของคำที่มีรากศัพท์ภาษาจีนด้วยกัน เช่น *hiếu* (好) + *học* (學) = *hiếu học* “ใฝ่การเรียนรู้” หรือ *vô* (無) + *tội* (罪) = *vô tội* “ไร้ความผิด” เมื่อประสมกันแล้วกลายเป็นคำอิสระในภาษาเวียดนาม

5.2.1.3) คำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน + คำเวียดนามแท้

Chủ “เจ้าของ”

(25) chủ + nợ (หนี้) => chủ nợ “เจ้าหนี้”

(26) chủ + thầu (รับเหมางาน, ประมูล) => chủ thầu “ผู้รับเหมา”

Dân “ประชาชน”

(27) dân + cày (ไถนา) => dân cày “ชาวนา, ชาวไร่”

(28) dân + quê (ภูมิลำเนา, ชนบท) => dân quê “คนชนบท”

ตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าคำว่า chủ (主) และ dân (民) เป็นคำที่มีรากศัพท์ภาษาจีน แต่มีรูปแบบประสมแบบเวียดนาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเวียดนามยืมหน่วยคำมาจากภาษาจีนแล้วนำมาปรับใช้ในรูปแบบของภาษาเวียดนามเองเพื่อสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคล

5.2.1.4) คำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน + คำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน

Chủ “เจ้าของ”

(29) chủ + bút (ปากกา) => chủ bút “บรรณาธิการ, ผู้รับผิดชอบงานเขียนหลัก”

(30) chủ + biên (เรียบเรียง, บรรณาธิการ) => chủ biên “หัวหน้าบรรณาธิการ”

Dân “ประชาชน”

(31) nông (เกษตร, การเพาะปลูก) + dân => nông dân “เกษตรกร”

(32) nhân (คน, มนุษย์) + dân => nhân dân “ราษฎร, ประชาชน”

ตัวอย่างข้างต้น คำว่า chủ (主) เป็นคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน แต่มีรูปแบบประสมแบบเวียดนาม แต่คำว่า dân (民) เมื่อมาประสมกับหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนก็ปรับรูปแบบเป็นการใช้ส่วนขยายอยู่ข้างหน้า หน่วยคำหลักซึ่งเป็นรูปแบบที่รับมาจากภาษาจีนและแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายในการสร้างคำที่มีความหมายว่าคนในภาษาเวียดนาม

5.2.2 การประสมของหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำกึ่งอิสระ

จากข้อมูลพบว่าเป็นการประกอบคำของคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนที่เป็นหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำกึ่งอิสระ โดยที่หน่วยคำกึ่งอิสระมักจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งท้ายคำ รูปแบบโครงสร้างคำจะเป็นรูปแบบดังนี้

5.2.2.1) [หน่วยคำขยาย] + [หน่วยคำหลัก] => คำนามบุคคล

คำเหล่านี้จะแสดงความหมายที่เกี่ยวกับบุคคลในด้านอาชีพหรือวิชาชีพหรือตำแหน่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- gia “ผู้เชี่ยวชาญ, นัก”

(33) chính trị (การเมือง) + gia => chính trị gia “นักการเมือง”

(34) triết học (ปรัชญา) + gia => triết học gia “นักปรัชญา”

- gia “ผู้กระทำ”
 - (35) dịch (แปล) + gia => dịch gia “นักแปล”
 - (36) học (เรียน) + gia => học gia “นักปราชญ์, นักวิชาการ”
- sĩ “ผู้ประกอบวิชาชีพ”
 - (37) nhạc (ดนตรี) + sĩ => nhạc sĩ “นักดนตรี”
 - (38) nghệ (ศิลปะ) + sĩ => nghệ sĩ “ศิลปิน”
- sư “ผู้เชี่ยวชาญ”
 - (39) kiến trúc (สร้าง, ก่อสร้าง) + sư => kiến trúc sư “สถาปนิก”
 - (40) luật (กฎหมาย) + sư => luật sư “ทนายความ”
- viên “ผู้ปฏิบัติหน้าที่”
 - (41) thuyết trình (อธิบาย, เสนอ) + viên => thuyết trình viên “ผู้บรรยาย”
 - (42) nhân (บุคคล) + viên => nhân viên “พนักงาน”

หน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนมีทั้งที่เป็นหน่วยคำอิสระและหน่วยคำกึ่งอิสระ แต่ที่เป็นหน่วยคำอิสระแบบเดี่ยวๆ พบไม่มากนัก ส่วนใหญ่พบเป็นคำที่เกิดจากการประสมของหน่วยคำกึ่งอิสระและกลายเป็นคำเดี่ยวได้ในภาษาเวียดนามปัจจุบัน

ตัวอย่างข้างต้นมีคำว่า chính trị, triết học, kiến trúc และ thuyết trình โดยทั้ง 4 คำนี้เป็นคำประสมประกอบจากหน่วยคำกึ่งอิสระกับหน่วยคำกึ่งอิสระที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน สามารถแยกเป็นส่วนย่อยได้ คือ chính (การปกครอง) + trị (การบริหาร) = “การเมือง” และ triết (ปราดเปรื่อง, ปัญญา) + học (เรียน, วิชา) = “ปรัชญา” และ kiến (สร้าง) + trúc (ก่อสร้าง) = “สถาปัตยกรรม” และ thuyết (อธิบาย, กล่าว) + trình (เสนอ, แสดง) = “นำเสนอ, บรรยาย” คำประสมทั้ง 4 คำนี้กลายเป็นคำศัพท์สมบูรณ์ (lexicalized compound) สามารถใช้เป็นคำเดี่ยวได้ในภาษาเวียดนามปัจจุบันและถือเป็นหน่วยคำอิสระที่สามารถมาประสมกับหน่วยคำกึ่งอิสระเพื่อแสดงความหมายถึงบุคคล เชิงนามธรรม ด้านสาขาวิชา กิจกรรม หรือระบบความคิด

หน่วยคำ gia, sĩ และ viên เป็นหน่วยคำกึ่งอิสระที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน โดยเหงวียน (Nguyễn, 1997) พิจารณาว่าเป็นหน่วยคำเติมท้ายในภาษาเวียดนาม แต่จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าทั้ง 3 หน่วยคำมีการปรากฏในตำแหน่งต้นคำของคำที่มีความหมายถึงบุคคล ไม่ว่าจะเป็นคำว่า gia chủ “เจ้าภาพ, เจ้าบ้าน”, sĩ phu “ปัญญาชน”, viên chức “พนักงานภาครัฐ” ซึ่งทั้ง 3 หน่วยคำมีการปรากฏในตำแหน่งต้นคำมากกว่า 1 คำที่มีความหมายแสดงถึงบุคคล จึงอาจกล่าวได้ว่าหน่วยคำทั้ง 3 คำนี้ไม่ได้เป็นหน่วยคำเติมท้าย แต่เป็นหน่วยคำที่พบการประสมอยู่ท้ายคำเป็นจำนวนมาก

หน่วยคำ gia และ sư ถึงแม้จะปรากฏท้ายคำอย่างสม่ำเสมอและมีลักษณะเหมือนหน่วยคำเติมท้าย แต่หากพิจารณาจะพบว่ามีข้อจำกัดในการใช้คือไม่สามารถใช้ประกอบกับคำอื่นได้อย่างกว้างขวาง จึงอาจกล่าวได้ว่าหน่วยคำทั้ง 2 นี้เป็น Semi-affix ซึ่งหมายถึงหน่วยคำที่มีต้นกำเนิดเป็นคำอิสระ แต่ได้พัฒนาให้มีการใช้ซ้ำอย่างเป็นแบบแผนในตำแหน่งหลังคำ (suffix-like) โดยมีความหมายค่อนข้างคงที่และมีการใช้ที่ค่อนข้างจำกัด จึงไม่อิสระเต็มที่และยังไม่มีเป็นหน่วยคำเติมทางไวยากรณ์อย่างสมบูรณ์

ข้อมูลจากการศึกษายังพบว่าการประกอบคำของคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนระหว่างหน่วยคำกึ่งอิสระกับหน่วยคำอิสระโดยมีรูปแบบหน่วยคำอิสระปรากฏอยู่ในตำแหน่งท้ายคำด้วยเช่นกัน ซึ่งรูปแบบโครงสร้างคำจะเป็นรูปแบบดังนี้

5.2.2.2) [หน่วยคำขยาย] + [หน่วยคำหลัก] => คำนามบุคคล

Khách “แขก, ผู้มาเยือน”

(43) du (ท่องเที่ยว, เดินทาง) + khách => du khách “นักท่องเที่ยว”

(44) hành (เดินทาง, เคลื่อนที่) + khách => hành khách “ผู้โดยสาร”

คำว่า khách เป็นคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน แต่เป็นหน่วยคำอิสระที่สามารถปรากฏเดี่ยว ๆ ได้และถูกนำมาสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลตามรูปแบบที่รับมาจากภาษาจีน

นอกเหนือจากนี้ยังพบว่าการประกอบคำของคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนที่เป็นหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำกึ่งอิสระมีรูปแบบโครงสร้างคำที่หน่วยคำหลักปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้นคำด้วย ดังรูปแบบต่อไปนี้

5.2.2.3) [หน่วยคำหลัก] + [หน่วยคำขยาย] => คำนามบุคคล

Quan “เจ้าหน้าที่รัฐ”

(45) quan + chức (ตำแหน่ง, หน้าที่) => quan chức “ข้าราชการ, เจ้าหน้าที่รัฐ”

(46) quan + tòa (ศาล) => quan tòa “ผู้พิพากษา”

ตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าคำว่า quan ซึ่งเป็นคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน แต่มีรูปแบบประสมที่ขึ้นต้นด้วยคำหลักและตามด้วยคำขยายตามแบบของภาษาเวียดนาม ถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งข้อมูลที่น่าสนใจว่าภาษาเวียดนามยืมหน่วยคำมาจากภาษาจีนและได้นำมาปรับใช้ในรูปแบบของตนเองเพื่อสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคล

5.2.3 การประสมของหน่วยคำกึ่งอิสระกับหน่วยคำอิสระ

จากข้อมูลพบว่าหน่วยคำที่มาประกอบเป็นคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนโดยหน่วยคำเหล่านี้ไม่ปรากฏแบบเดี่ยว ๆ แต่มีความหมายของตนเอง รูปแบบโครงสร้างคำจะเป็นรูปแบบดังนี้

5.2.3.1) [หน่วยคำกึ่งอิสระ] + [หน่วยคำกึ่งอิสระ] => คำนามบุคคล

การประสมคำรูปแบบนี้เป็นการประกอบของหน่วยคำกึ่งอิสระ พบว่ามีความสับสนในการนำมาสร้างคำ กล่าวคือสามารถนำหน่วยคำมารวมกับหน่วยคำอื่นได้ทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำและมีความหมายถึงบุคคล โดยคำเหล่านี้ส่วนใหญ่จะแสดงความหมายในบริบททางวิชาชีพ สถานะ หรือบทบาททางสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หน่วยคำ công “ขุนนาง, สาธารณะ, ของรัฐ”

(47) công + an (ความสงบ, ปลอดภัย) => công an “ตำรวจ”

(48) quốc (ประเทศ, รัฐ) + công => quốc công “ตำแหน่งขุนนางระดับสูง (สมัยโบราณ)”

หน่วยคำ nhân “คน”

(49) nhân + viên (ผู้ปฏิบัติหน้าที่) => nhân viên “พนักงาน”

(50) công (งาน, แรงงาน) + nhân => công nhân “กรรมกร, คนงาน”

หน่วยคำ phu “สามี, ชาย”

- (51) phu + thê (ภรรยา) => phu thê “คู่สมรส”
(52) hôn (สมรส) + phu => hôn phu “คู่หมั้น (ช)”

หน่วยคำ phủ “ผู้ปฏิบัติงาน (ช), ผู้ประกอบอาชีพ (ช)”

- (53) phủ + thừa (รอง, ผู้ช่วย) => phủ thừa “ผู้ช่วยผู้ว่าการ”
(54) ngư (ปลา, การประมง) + phủ => ngư phủ “ชาวประมง”

หน่วยคำ thủ “ลงมือ, ผู้ปฏิบัติ”

- (55) thủ + hạ (เบื้องล่าง, ใต้) => thủ hạ “ลูกน้อง, ผู้ใต้บังคับบัญชา”
(56) thủy (น้ำ, ทะเล) + thủ => thủy thủ “กะลาสี, ลูกเรือ”

หน่วยคำ tử “บุตรชาย”

- (57) tử + tôn (หลาน) => tử tôn “ทายาท”
(58) thái (ใหญ่, สูงสุด) + tử => thái tử “รัชทายาท, มกุฎราชกุมาร”

ตัวอย่าง (57) และ (58) หน่วยคำ tử ยืมคำมาจากคำว่า 子 ในภาษาจีนซึ่งแปลว่าบุตรชาย แต่ในภาษาเวียดนามพบว่ามีคำที่ใช้หน่วยคำ tử อีกเช่นกัน คือ คำว่า tử sĩ “วีรชนผู้พลีชีพ, ผู้สละชีวิต” ซึ่งหน่วยคำ tử ในคำนี้ยืมมาจากคำที่แตกต่างกัน คือ ยืมมาจากคำว่า 死 ในภาษาจีนซึ่งแปลว่าตาย ความตาย แต่ในภาษาเวียดนามมีการออกเสียงและเขียนแบบเดียวกัน ถึงแม้จะยืมมาจากหน่วยคำที่แตกต่างกัน จึงอาจทำให้เกิดความสับสนได้

การสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนาม มีการนำคำประสมที่มีความหมายถึงบุคคลอยู่แล้วมาขยายเพิ่มเติมโดยนำคำขยายมาประกอบเพื่อสร้างคำใหม่ที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงมากขึ้น ตัวอย่างเช่น คำว่า nhà du hành vũ trụ “นักบินอวกาศ” มาจากคำว่า nhà (ผู้รู้) + du (ท่องเที่ยว, เดินทาง) + hành (เดินทาง, เคลื่อนที่) มีความหมายว่านักเดินทาง นักสำรวจ กับคำว่า vũ trụ ที่มีความหมายว่าอวกาศ จักรวาล

นอกเหนือจากนี้ในภาษาเวียดนามยังมีการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลขึ้นมารองรับยุคโซเชียลอีกหลายคำ เช่น คำว่า cư dân mạng “ชาวเน็ต” มาจากคำว่า cư (อาศัย) + dân (ประชาชน) มีความหมายว่าประชากร นำมาประสมกับคำว่า mạng (เครือข่าย, อินเทอร์เน็ต) ซึ่งการสร้างคำนี้อิงจากคำภาษาอังกฤษ netizen และมาปรับใช้ในรูปแบบของภาษาเวียดนาม หรือคำว่า dân mạng toxic “ชาวเน็ตที่นิสัยไม่ดี” มาจากคำว่า dân (ประชาชน) + mạng (เครือข่าย, อินเทอร์เน็ต) + toxic (พิษ) ซึ่งเป็นการสร้างคำจากคำที่มีรากจากภาษาจีนและคำภาษาอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นการปรับรูปแบบการสร้างคำเพิ่มขึ้นตามยุคสมัยและคำว่า anh hùng bàn phím “วีรบุรุษคีย์บอร์ด, เกเรียนคีย์บอร์ด” มาจากคำว่า anh hùng (วีรบุรุษ) + bàn phím (คีย์บอร์ด) ซึ่งมีการนำคำว่า วีรบุรุษมาใช้ในเชิงประชดและเปรียบเปรยโดยไม่ได้มีความหมายถึงวีรบุรุษที่แท้จริง

6. สรุปและอภิปรายผล

การสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามพบว่ามีการสร้าง 2 วิธี คือ การยืมคำและการประสมคำ แต่วิธีการประสมคำมีรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบของภาษาเวียดนามเองที่เป็นการสร้างคำแบบคำหลักและตามด้วยส่วนขยาย หรือจะเป็นการประกอบคำตามรูปแบบภาษาจีนที่มีส่วนขยายอยู่ข้างหน้าและคำหลักอยู่ข้างหลัง

การศึกษาพบว่ามีหน่วยคำหรือคำที่ประกอบในตำแหน่งหน้าคำ กลางคำและท้ายคำ หรือประกอบได้ทั้งตำแหน่งหน้าหรือท้ายคำที่มีความหมายถึงบุคคลอยู่จำนวน 12 หน่วยคำ และ 11 คำ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

สรุปหน่วยคำและคำที่นำมาประกอบเป็นคำที่มีความหมายถึงบุคคล

หน่วยคำ	คำ	ตำแหน่งที่ประกอบสร้างคำ		
		ต้นคำ	ท้ายคำ	กลางคำ
Công		✓		
	Chủ	✓		
	Dân	✓	✓	
Gia		✓	✓	
Giả			✓	
	Kẻ	✓		
	Khách	✓	✓	
	Người	✓		
	Nhà	✓		
Nhân		✓	✓	
Phu		✓	✓	
Phụ		✓	✓	
	Quan	✓		
Sĩ		✓	✓	
Sinh		✓	✓	
Sur			✓	
	Tay	✓		
	Tên	✓		
Tử		✓	✓	
	Thầy	✓		
	Thợ	✓		
Thủ		✓	✓	
Viên		✓	✓	✓

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีการนำทั้งหน่วยคำและคำมาประกอบสร้างเป็นคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนาม จากการศึกษพบว่าคำส่วนใหญ่จะเป็นคำเวียดนามแท้ มีเพียงคำว่า chủ, dân, khách และ quan ที่เป็นคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนซึ่งคำเหล่านี้เดิมเป็นหน่วยคำไม่อิสระแต่ได้ผ่านกระบวนการพัฒนาทางภาษาจนสามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยคำอิสระหรือคำในภาษาเวียดนามปัจจุบันได้ กล่าวคือหน่วยคำเหล่านั้นสามารถปรากฏเป็นคำเดี่ยวๆ หรือทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการสร้างคำใหม่ กระบวนการนี้อธิบายในเชิงภาษาศาสตร์ว่าเป็นกระบวนการเป็นอิสระทางศัพท์ lexical emancipation หรือ lexicalization of Sino-Vietnamese

morphemes ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการปรับตัวของหน่วยคำยืมเพื่อให้สอดคล้องกับระบบโครงสร้างคำและการใช้ภาษาในสังคมเวียดนาม

หน่วยคำ *viên* เป็นหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนและพบคำที่สร้างจากหน่วยคำนี้หลากหลายมากในภาษาเวียดนาม โดยหน่วยคำ *viên* ปรากฏทั้งในตำแหน่งต้นคำและท้ายคำของคำที่แสดงความหมายถึงบุคคล เช่น ตำแหน่งต้นคำ *viên quan* “ขุนนาง” (คำโบราณ) และตำแหน่งท้ายคำ *diễn viên* “นักแสดง, ดารา” การที่หน่วยคำ *viên* มีการกระจายตำแหน่งทั้งต้นคำและท้ายคำสะท้อนให้เห็นถึงสถานะเชิงพลวัตของหน่วยคำนี้ในภาษาเวียดนาม กล่าวคือเริ่มจากการยืมคำจากภาษาจีนและมีการนำมาบูรณาการเข้าสู่ระบบภาษา (integration) โดยปรับรูปแบบเป็นแบบของภาษาเวียดนามเอง ซึ่งหน่วยคำ *viên* สามารถนำมาประกอบสร้างคำได้ทั้งต้นคำและท้ายคำ โดยส่วนใหญ่จะพบแบบท้ายคำมากกว่า

นอกเหนือจากนี้ หากพิจารณาจากรูปคำยังพบว่า มีหน่วยคำ *viên* ปรากฏอยู่ในตำแหน่งกลางคำของคำที่แสดงความหมายถึงบุคคลด้วย เช่น คำว่า *phát thanh viên truyền hình* “ผู้ประกาศข่าว” หรือคำว่า *tiếp viên hàng không* “พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน” หากพิจารณาถึงรายละเอียดการสร้างคำจะพบว่าแท้จริงแล้วหน่วยคำ *viên* ประกอบอยู่ท้ายคำของคำแรกที่เป็นคำนามบุคคลและมีการเสริมคำขยายต่อท้ายคำเพื่อระบุให้ชัดเจนขึ้น จากตัวอย่างคำว่า *phát thanh viên truyền hình* “ผู้ประกาศข่าว” มาจากคำว่า *phát thanh* (ออกอากาศ, กระจายเสียง) + *viên* (ผู้ปฏิบัติหน้าที่) = “ผู้ประกาศ (วิทยุ, โทรทัศน์)” เสริมคำขยาย *truyền hình* (โทรทัศน์) รวมกันมีความหมายว่าผู้ประกาศข่าวทางสถานีโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการสร้างคำนามบุคคลที่ใช้คำนามบุคคลมาขยายความต่อเพื่อระบุตำแหน่งหน้าที่ให้ชัดเจนมากขึ้น และอีกตัวอย่าง คำว่า *tiếp viên hàng không* “พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน” มาจากคำว่า *tiếp* (ต้อนรับ) + *viên* (ผู้ปฏิบัติหน้าที่) = “พนักงานต้อนรับ” ซึ่งเป็นคำประสมที่มีความหมายถึงบุคคลอยู่แล้วและนำมาประกอบกับคำว่า *hàng không* “การบิน, อากาศยาน” ทำให้มีความหมายที่เจาะจงมากขึ้น คือ พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน จึงอาจกล่าวได้ว่าหน่วยคำ *viên* ที่พบอยู่กลางคำคือการสร้างคำใหม่ที่ยืมจากคำนามบุคคลเดิมแล้วประกอบคำขยายเพิ่มเพื่อต้องการจะระบุให้ชัดเจนหรือมีความเฉพาะเจาะจงมากขึ้น

ผลการศึกษาของลี (Lee, 2021) พบว่าภาษาเวียดนามมีการผสมผสานระหว่างคำยืมจีนโบราณกับคำเวียดนามแท้ รูปแบบ [คำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน] + [คำเวียดนามแท้] ตัวอย่างเช่น *dân cày* “ชาวไร่, ชาวนา” คำว่า *dân* เป็นคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนหมายความว่าประชาชน ประสมกับคำว่า *cày* ซึ่งเป็นคำเวียดนามแท้หมายความว่าไถนา ประสมกันเป็นคำว่าชาวไร่, ชาวนา แต่การศึกษาครั้งนี้ยังพบรูปแบบเพิ่มเติม คือ รูปแบบ [คำเวียดนามแท้] + [คำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีน] ตัวอย่างเช่น คำว่า *kẻ thù* “ศัตรู” โดยคำว่า *kẻ* เป็นคำเวียดนามแท้หมายถึงคนและมักแฝงแง่ลบไว้ ส่วนคำว่า *thù* เป็นคำที่มีรากคำจากภาษาจีน หมายถึง ศัตรูหรือปฏิปักษ์ ประสมกันแปลว่าศัตรู จากตัวอย่างที่แสดงอาจกล่าวได้ว่าในภาษาเวียดนามมีวิธีการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลทั้งรูปแบบการสร้างคำแบบจีน [หน่วยคำขยาย] + [หน่วยคำหลัก] และรูปแบบการสร้างคำแบบเวียดนาม [หน่วยคำหลัก] + [หน่วยคำขยาย]

ผลการศึกษาของลี (Lee, 2021) ยังพบว่าวิธีการสร้างคำนามบุคคลที่มาจากคำยืมจีนโบราณในภาษาเวียดนามจะมีการใช้วิธีการขยายความเชิงอุปมา (figurative expansion) ตัวอย่างเช่น *sĩ* (士) เดิมหมายถึงบัณฑิต, ขนชั้นนักรบ มีการขยายความเชิงอุปมาเป็น “ผู้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะด้าน” โดยนำมาสร้างคำใหม่ เช่น คำว่า *nhạc sĩ* “นักดนตรี”, *chiến sĩ* “นักรบ” การศึกษาครั้งนี้พบว่าการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามมีการใช้วิธีขยายความเชิงอุปมากับคำเวียดนามแท้ในการสร้างคำใหม่อีกด้วย คำว่า *nhà*, *tay* และ *tên* กล่าวคือคำว่า *nhà*

“บ้าน” มีการขยายความหมายเปรียบเป็น “ผู้รู้” ส่วน tay “มือ” มีการขยายความหมายเปรียบเป็น “บุคคลหรือผู้กระทำ” และ คำว่า tên “ชื่อ” ก็มีการขยายความหมายเปรียบเป็น “คน” แต่คำว่า tên มักจะใช้ในลักษณะชี้เฉพาะและใช้ในบริบทลบ ซึ่งการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลของ 3 คำนี้สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการขยายความเชิงอุปมาและนำมาสร้างคำใหม่ที่ใช้ครอบคลุมทั้งคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนและคำเวียดนามแท้

นอกเหนือจากนี้ยังพบว่ามีหน่วยคำ sinh (生) ซึ่งเป็นหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนหมายความว่าเกิด และหน่วยคำนี้มีการขยายความเชิงอุปมา หมายถึง บุคคลที่อยู่ในกระบวนการหนึ่ง เช่น คำว่า học sinh “นักเรียน” หรือคำว่า nghiên cứu sinh “นักวิจัย, นักศึกษาระดับปริญญาเอก” อีกทั้งยังพบคำที่หน่วยคำนี้ปรากฏในตำแหน่งต้นคำด้วย เช่น คำว่า sinh viên “นักศึกษา” ซึ่งทั้ง 3 คำนี้แสดงความหมายถึงผู้อยู่ในกระบวนการเรียนหรือการวิจัยเหมือนกัน แต่หน่วยคำ sinh ที่ถูกนำมาสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลมีค่อนข้างจำกัด พบเพียงไม่กี่คำ โดยพบว่ามีำนำ้ไปสร้างกับคำอื่นที่มีความหมายถึงการเกิดและมีชีวิตมากกว่า เช่น คำว่า sinh vật “สิ่งมีชีวิต”, sinh sống “ดำรงชีวิต”, hoi sinh “ฟื้นคืนชีพ” จึงอาจกล่าวได้ว่าหน่วยคำ sinh มีการขยายความเชิงอุปมาที่แสดงความหมายถึงคน แต่ยังมีำ้การใช้ย่ำ้จำกัด

หากพิจารณาถึงโครงสร้างคำจะพบว่ามีรูปแบบที่หลากหลาย มีทั้งการประสมกันระหว่างหน่วยคำกับหน่วยคำประสมกันเป็นคำที่แสดงความหมายถึงบุคคล เช่น คำว่า nhân viên “พนักงาน” หรือการประสมกันของคำกับหน่วยคำ เช่น คำว่า chính trị gia “นักการเมือง” หรือการประสมกันระหว่างคำกับวลี เช่น คำว่า người giúp việc “แม่บ้าน” หรือการประสมกันระหว่างคำประสมกับคำขยายเพื่อระบุให้ชัดเจนขึ้น เช่น คำว่า hướng dẫn viên du lịch “มัคคุเทศก์” เพื่อแสดงความหมายถึงบุคคล

ภาษาเวียดนามมีรูปแบบการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลที่หลากหลาย เนื่องมาจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์ภาษา โครงสร้างทางสัณฐานวิทยาและบริบททางสังคมวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลจากภาษาจีนได้ก่อให้เกิดหน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนในภาษาเวียดนามโดยหน่วยคำเหล่านั้นมีพัฒนาการแตกต่างกัน บางหน่วยคำยังคงมีสถานะเป็นหน่วยคำกึ่งอิสระ ขณะที่บางหน่วยคำได้ผ่านกระบวนการเป็นอิสระทางศัพท์จนสามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยคำอิสระและเป็นแกนกลางของคำนามได้ นอกจากนี้ ลักษณะของภาษาเวียดนามในฐานะภาษาคำโดดซึ่งเน้นการสร้างคำในระดับคำ (word-based morphology) มากกว่าการเติมปัจจัย ซึ่งทำให้หน่วยคำบางคำทำหน้าที่คล้ายตัวบ่งชี้บุคคลโดยไม่กลายเป็นหน่วยคำไวยากรณ์อย่างสมบูรณ์ประกอบกับความต้องการทางสังคมในการจำแนกบทบาท สถานะและอัตลักษณ์ของบุคคลในบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอส่งผลให้ระบบการสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามมีความหลากหลายเป็นพิเศษ

ความคิดเห็นของเหงวียน (Nguyễn, 1997) ที่พิจารณาว่าภาษาเวียดนามมีการใช้หน่วยคำเติมท้ายจากการศึกษานี้พบข้อมูลที่แสดงได้ว่าหน่วยคำเหล่านั้นไม่ใช่หน่วยคำเติมท้าย แต่เป็นการใช้หน่วยคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนและใช้รูปแบบการประสมคำที่เวียดนามรับมาจากภาษาจีนเท่านั้นดังรายละเอียดที่กล่าวไว้ข้างต้นในหัวข้อผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลคำที่มีความหมายถึงบุคคลว่าเป็นการประสมคำ ทั้งๆ ที่การสร้างคำบางคำเกิดจากการประกอบของหน่วยคำกึ่งอิสระ ผู้วิจัยพิจารณาจากข้อมูลพบว่าหน่วยคำกึ่งอิสระเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นคำที่มีรากศัพท์จากภาษาจีนซึ่งมีความหมายของตนเองแต่สูญเสียลักษณะทางไวยากรณ์ คือ การปรากฏอย่างอิสระในภาษาเวียดนาม นักวิชาการต่างชาติและนักวิชาการเวียดนามหลายคนไม่ว่าจะเป็นลอเรนซ์ (Laurence, 1985) โด๊ะ (Đỗ, 1999) และเหงวียน (Nguyễn, 2009) ก็จัดว่าเป็นคำประสมเช่นกัน โดยพิจารณาว่าเป็นการประสมรูปคำ

แบบหน่วยขยาย ผู้วิจัยไม่ได้วิเคราะห์ว่าเป็นคำประสมเหมือนภาษาไทยเพราะหน่วยคำกึ่งอิสระในภาษาเวียดนามมีความแตกต่างกับคำว่า *นัก ผู้ ชาว และ -กร* ซึ่งเป็นหน่วยคำไม่อิสระในภาษาไทย แต่หน่วยคำกึ่งอิสระในภาษาเวียดนามสามารถไปรวมกับหน่วยคำอื่นและปรากฏในตำแหน่งที่แตกต่างจากเดิมได้ รวมถึงหน่วยคำกึ่งอิสระสามารถปรากฏด้วยตนเองก็เป็นคำที่มีความหมายถึงบุคคลได้

การศึกษาคำที่มีความหมายถึงบุคคลทำให้รู้ถึงประวัติของคำที่ถูกนำมาสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลและยังช่วยให้เข้าใจวิธีการสร้างคำของภาษาเวียดนาม การสร้างคำที่มีความหมายถึงบุคคลในภาษาเวียดนามน่าจะมีการขยายเพิ่มเติมไปเรื่อย ๆ ปรับให้เข้ากับยุคสมัยและอาจจะมีรูปแบบการสร้างคำใหม่ๆ ที่น่าสนใจเพิ่มเติมขึ้นมาอีก

รายการอ้างอิง

- พินรัตน์ อัครวัฒนากุล. (2560). การสร้างคำใหม่ในภาษาไทยถิ่นในสถานการณ์ที่มีการสัมผัสภาษา. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14(2), 1-15.
- โสภณา ศรีจำปา. (2561). *ไวยากรณ์เวียดนาม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เหงียน ถิ กิม เจา. (2546). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบการสร้างคำในภาษาเวียดนามและภาษาไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา. (2561). การประสมสร้างคำในภาษาไทยใหญ่: ไวยากรณ์ การสื่อสาร และการกลายเป็นคำไวยากรณ์. ใน *รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 10* (น. 1-12). มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- Bùi, M. T. (2005). *Từ vựng học tiếng Việt*. Nhà xuất bản Giáo dục.
- Congdongviet. (n.d.). *Từ điển Hán-Việt*. <https://hanviet.congdongviet.net>
- Đỗ, H. C. (1999). *Từ vựng - ngữ nghĩa tiếng Việt (In lần thứ 2)*. Nhà xuất bản Giáo dục.
- Dryer, M. S. (2013). Order of adjective and noun. In M. S. Dryer & M. Haspelmath (Eds.), *The world atlas of language structures online*. Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology. <http://wals.info/chapter/87>
- Enfield, N. J. (2005). Areal linguistics and mainland Southeast Asia. *Annual Review of Anthropology*, 34, 181-206. <https://doi.org/10.1146/annurev.anthro.34.081804.120406>
- Glosbe. (n.d.). *Vietnamese-Thai dictionary*. <https://th.glosbe.com/vi/th>
- Hồ, L. (1976). *Vấn đề cấu tạo tiếng Việt hiện đại*. Nhà xuất bản Khoa học Xã hội.
- Hoàng, V. H. (2002). *Từ láy tiếng Việt*. Nhà xuất bản Khoa học Xã hội.
- Laurence, C. T. (1985). *A Vietnamese reference grammar*. University of Washington Press & University of Hawaii Press.
- Lee, J. (2021). A comparative study on the formation of Sinoxenic personal nouns in Korean, Chinese, Japanese, and Vietnamese. *Journal of Chinese Writing Systems*, 5(1), 53-62. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/2513850221984548>
- Nguyễn, C. T. (2001). *Từ điển Thái Lan-Việt*. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Nguyễn, Đ. H. (1997). *Vietnamese: Tiếng Việt không son phấn*. Southern Illinois University Press.
- Nguyễn, H. Q. (2001). *Ngữ pháp tiếng Việt*. Nhà xuất bản Từ điển Bách khoa.

- Nguyễn, T. G. (2009). *Từ vựng học tiếng Việt*. Nhà xuất bản Giáo dục.
- Phạm, Q. M. (2013). *Từ điển Việt-Thái* [Vietnamese-Thai dictionary]. Nhà xuất bản Tổng Hợp TP. HCM.
- SEAlang. (n.d.). *Vietnamese corpus*. <http://sealang.net/vietnamese/corpus.htm>
- Vdict. (n.d.). Viên. *Vietnamese-English dictionary*. <https://vdict.com>
- Viện Ngôn ngữ học Việt Nam. (n.d.). *Từ điển Hán-Việt*. <http://hvdic.thivien.net>